

TEMA 4 FAKTABLAD

Agera för barnet – anmäl din oro till socialtjänsten och skapa trygghet för barnet i förskolan

Så fort du misstänker att ett barn far illa ska du anmäla det till socialtjänsten. Det räcker med en misstanke eller att du känner oro för att göra en anmälan – du behöver inte ha några bevis! Det är socialtjänsten som ska bedöma om barnet behöver skydd och stöd.

Rådgör med socialtjänsten

Om du känner dig osäker på om du ska anmäla oro för ett barn så kan du ringa till socialtjänsten och diskutera den aktuella situationen utan att berätta om barnets identitet. Det kallas för att göra en konsultation och i den kan du få vägledning och stöd i hur du kan gå vidare med din oro. Men tänk på att det samtalet aldrig kan ersätta en formell anmälan.

Anmäl till socialtjänsten

Som pedagog i förskolan ska du anmäla din oro till socialtjänsten direkt om du får reda på att ett barn är utsatt för våld. Din orosanmälan ska vara skriftlig och lämnas in till socialtjänsten i den kommun som barnet tillhör. I en orosanmälan ska du bland annat beskriva varför du är orolig, vad du vet och hur du har fått reda på det.

Det är du som upptäcker eller misstänker att barnet far illa som har ansvar för att göra en anmälan. Du och dina kollegor har rätt att få hjälp och stöd av er rektor och förskolans ledning. Som yrkesperson kan du inte göra en anmälan anonymt, utan socialtjänsten och barnets omsorgspersoner har rätt att få veta vem det är som gjort anmälan. Det är viktigt att det finns riktlinjer och rutiner på din arbetsplats som kan stödja dig så du känner dig trygg när du lämnar in en anmälan.

Viktigt!

Tänk på att en anmälan till socialtjänsten eller polisen inte är en anmälan mot omsorgspersonerna, utan alltid för barnets bästa.

Berätta inte för omsorgspersonerna om anmälan gäller någon av dem
Om du misstänker att det är barnets omsorgsperson eller annan närstående som har utsatt barnet för våld får du inte informera omsorgspersonerna om att du har gjort en anmälan till socialtjänsten. Det är socialtjänsten som ger information till omsorgspersonerna när de har gjort en planering och bedömt barnets skyddsbehov. Det är däremot viktigt att du informerar omsorgspersonerna om du misstänker att en person som inte har någon relation till familj eller släkt har utsatt barnet för brott, exempelvis någon på förskolan. De måste få veta så att de kan ge barnet stöd då.

Vad händer med din anmälan?

Socialtjänsten bedömer om de ska påbörja en så kallad utredning om barnets situation. Du har rätt att få veta om socialtjänsten gör en utredning eller inte, men du kommer inte att få ta del av innehållet i utredningen eller vilka insatser den eventuellt leder till. Det får du bara om omsorgspersonerna och barnet samtycker till det. Socialtjänsten kan behöva kontakta dig för att få in mer uppgifter och information.

Träna på att göra en anmälan

På den här utbildningen får du träna på att göra en orosanmälan tillsammans med dina kollegor utifrån ett fiktivt scenario. Om du vill läsa mer om hur en orosanmälan går till och vad den innebär kan du läsa mer i basprogrammets kapitel 10.

Gör en polisanmälan

Ring 112 om du upptäcker en akut situation eller om det finns en uppenbar fara för barnet. Om du vill göra en polisanmälan som inte är akut ska du ringa 114 14. Tänk på att du måste göra en anmälan om oro till socialtjänsten också, det räcker inte med att polisanmäla om du får reda på att barnet är utsatt för våld.

Ta hand om ett barn i kris

Barn som har utsatts för våld kan ibland behöva akut krisstöd. Så här bemöter du ett barn som befinner sig i kris:

- **Sätt barnet i säkerhet** – flytta det drabbade barnet från den omedelbara faran. Berätta för barnet att hotet är borta.
- **Skapa lugn** – erbjud barnet till exempel mat och dryck, en filt, varma kläder, gosdjur, sällskap och en lugn miljö.
- **Förmedla en känsla av kontroll** – ge barnet enkel information om vad som kommer att hända utifrån den kunskap du har. Berätta att du och andra vuxna kommer att ta hand om situationen för att ge barnet tillit till samhällets insatser.

Förskolan kan ge stöd och skapa trygghet för barnet

Efter att din förskola har gjort en orosanmälan så är det socialtjänsten som ansvarar för att utreda barnets situation och sätta in insatser. I de allra flesta fall kommer barnet att fortsätta gå i förskolan, eftersom vardag och rutiner hjälper till att skapa trygghet i barnets liv. För många barn är det ni pedagoger som står för tryggheten och skapar lugn och ro för barnet. Barn som har varit utsatta för våld i barndomen berättar i efterhand om hur betydelsefullt det var för dem när det fanns en vuxen som såg dem och lyssnade, ställde frågor eller bara fanns där för dem på förskolan.

Förskolans uppdrag är främst att se till att barnet kan återgå till verksamheten så snart som möjligt. För att underlätta för barnet kan du som pedagog behöva anpassa verksamheten efter barnet. Att skapa skydd och stöd för barnet i förskolan är dock inte enbart en fråga för dig som enskild pedagog utan för ledningen och hela verksamheten. Det kan ta tid innan barnet orkar delta helt i verksamheten, men att vara i sitt dagliga sammanhang är ofta en stödjande faktor för barn som har varit med om svåra händelser.